

ΝΟΥΜΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 22 Φεβρουαρίου 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 84

ΤΡΕΛΛΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΙΧ

Η ΒΡΥΣΟΥΛΑ

Τραγουδιστής δὲν ἐπλάσε γλυκύτερο σκοπὸ,
Μηδὲ τ' ἀπόδωκε ἐλάλησε τραγουδὶ ἐρημικὸ,
Σὰν τῆς καλῆς Βρυσοῦλας μου τὸ μαρμαρένιο στόμα:
Γιατὶ ὅ,τι ἐτόυτη ἐλάλησε κι ὅσα λαλάει ἀκόμα
Μὲ τὸ νερὸ τὸ γάργαρα, τὸ κρύσταλλο νεράκι,
Μεθ' ἀπ' τάνηλιο του τὸ χῶμα
Δροσιά 'στὰ χεῖλιν γίνονται, 'στὰ λούλουδα βράκι...

Τραγουδιστής δὲν ἐπλάσε γλυκύτερο σκοπὸ
Μηδὲ τάνδον ἐλάλησε τραγουδὶ ἐρημικὸ,
Σὰν τῆς καλῆς Βρυσοῦλας μου τὸ πρόθυμο ἀχειλάκι:
Γιατὶ ὅ,τι ἐκείνη ἐλάλησε κι ὅσα λαλάει ὡς τόρα,
Κάποιο τὰ λέει παράξενο τῆς μοναξιάς πουλάκι
Μαρμαρωμένο πᾶσαν ὥρα
Στὰ στῆθη ποῦ δὲ μπόρεσε νὰ φῆη τᾶγριο γεράκι...

Κ' εἶναι ἡ Βρυσοῦλα μου, ἡ τρελλὴ τοῦ κήπου μου
[μανούλα,
Ποῦ ὅλα ποτίζει τὰ δεντρά κι ὅλα του τὰ λουλούδια:
Κ' ἐνῶ μοσκομυρίζουνε, γεμάτ' ἀπὸ δροσεύλα,
Κ' ἐνῶ συχνοπεθαίνουνε, πάντα τοὺς λέει τραγούδια:
Μὰ κι ὅταν τὸ χυνόπωρο μὲ βιά ὅλα ξεφυλλίσουν
Καὶ τὰ πουλάκια ὅλα τάφισουν,
Μονάχα γλυκοτραγουδεῖ μερόνυχτα ἡ Βρυσοῦλα,
Τρελλὴ Μανούλα!

Σπέτσες

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΠΑΤΕΡΝΟΣΤΡΟ ΚΑΙ ΣΙΑ

Τὸ πατριωτικὸ μας Ἀστεροσκοπεῖο ἐση-
μείωσε τὴν περασμένη βδομάδα μιὰ σημαντικὴ
ἀνακάλυψη. Στὸν ἐθνικὸ μας ὀρίζοντα, στὸν
πανέρημο κι ἀσβολωμένο, ἐλαμψε ξαφνικὰ κι
ἀπάντεχα ἕνα πρῶτου μεγέθους ἀστὴρ: ὁ Πα-
τερνόστρο. Ὁ Ἴταλὸς δημοσιογράφος καὶ λό-
γιος μίλησε ἀπὸ τὸ βῆμα τοῦ «Παρνασσοῦ»
γιὰ τὴν προγονικὴ μας δόξα. Καὶ τὸ πυκνὸ
κι αἰσθαντικὸ ἀκροατήριό του τόσο συγκινή-
θηκε ποῦ ἄρχισε τὰ δάκρυα. Καὶ δὲν εἶχε ἄδικο.
Εἶναι καιρὸς—πολὺς καιρὸς ἀλοίμονο!—ποῦ
τὸ φιλελληνικὸ λιθάνι ἀκριβῆνε φοβερὰ στὶς
ἀγορὰς τῆς Εὐρώπης. Δὲν ἐρχονται πλέον ἀπο-
κεῖ παρά ἀπελπισμένα ψιθυρίσματα καὶ διπρό-
σωπες συμβουλὲς καὶ φοβερίσματα γιὰ μᾶς,
τοὺς ζηλευτοὺς ἀπογόνους τῶν Σαλαμινομά-
χων. Τὰ παινέματα γυρίσανε στὸ βρισίδι. Οἱ διά-

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

φοροὶ προσκυνητὲς τῆς προγονικῆς σοφίας μας ἀ-
πολιπίστηκαν πῶς θὰ ἴδουν νέους Ἀριστοτέληδες
καὶ Πλάτωνες στὰ χῶματά μας· καὶ θέλουν νὰ
συντρίψουν κάτω ἀπὸ τὴ φτέρνα τους ἐκεῖνο ποῦ
μὲ τὸσον ἐθουσιασμὸ ἐδημιούργησαν. Κ' ἐμεῖς
ποῦ μόνον μὲ τὰ παινέματα καὶ τὸ θαυμασμὸ
τοὺς ζήσαμε, σὰν ἑτερέφωτα σώματα, πινηγά-
με τώρα στὴ θλίψη καὶ στὸν ἐξευτελισμὸ. Νὰ
δμως ποῦ προβαλε, καλοθελητὴς μας ὁ Ἴταλὸς,
νὰ μᾶς παρηγορήσῃ. Καὶ μάλιστα τόσο προθυ-
μήθηκε νὰ φανῇ εὐγενικὸς στὸς ἀμοιρους ἐμᾶς,
ποῦ δὲν ἐδίστασε νὰ λούσῃ πατόκορφα καὶ τὸν
ἴδιον ἀντιπρόσωπο τῆς μεγάλης πατρίδας του.

Ἄξιός ὁ μισθός του. Ἐγὼ προσωπικῶς δὲν
τὸν γνῶρισα οὔτε τὸν ἄκουσα τὸν ἱππότη μας.
Μὰ οὗτ' ἐχῶ ἀφορμὴ ν' ἀρνηθῶ τὴ μόρφωση
καὶ τὴν καλαισθησίαν ἐκείνων ποῦ τὸν ἄκουσαν.
Εἶπαν κ' ἔγραψαν πῶς εἶναι δυνατὸς καὶ θελ-
κτικὸς ρητορας καὶ τὸ πιστεύω. Πιστεύω ἀ-
κόμα πῶς τὰ φιλολογικὰ του ἔργα εἶναι ἴσα
καὶ περσότερα ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς ζωῆς του.
Πῶς ἀγόρασε μιὰ μεγαλὴ προσωπίδα κ' ἔσπειρε
ἀθάνατη τὴν εὐθυμία τῆς φυλῆς του στὴν ὁδὸν
Σταδίου δὲν τὸ φιλονεικῶ. Πῶς τραγούδησε μα-
γευτικὰ μέσα στὰ σαλόνια τὰ Ναπολιτάνικα
τραγουδάκια καὶ λατρεύει δλεψύχα τὴν πα-

τρίδα τοῦ πνεύματος δὲν τ' ἀρνί-
μαι. Λέω καὶ μπράβο του μάλιστα. Μπράβο
του,μπραβίσιμο, μπραβισιμώτατο, ἀν τὸν εὐχα-
ριστεῖ. Ὅμως θὰ λάβω τὸ θάρρος νὰ τοῦ δώσω
κ' ἐγὼ μιὰ συμβουλὴ. Συμβουλὴ ἀδερφικὴ,
ἀφοῦ προαιώνια μᾶς δένει ἀδερφοσύνη Ἴταλοὺς
καὶ Ἕλληνας. Νὰ φύγῃ γρήγορα γιὰ τὴ ζη-
λεμένη πατρίδα του. Καὶ σὰν φτάσῃ ἐκεῖ νὰ
μὴ γελάσῃ σατανικὰ γιὰ τὶς ἀδυναμίες καὶ
τὶς ἀλαφρομυαλιές μας. Νὰ πιστέψῃ—ἀν θέλῃ
—πῶς ἡ αἰσθηματικὴ μούχλα ποῦ τὸν ἐτριγύρι-
σε τόσες μέρες καὶ βέβαια τοῦ ἤφερε τὴν ἀσφυ-
ξία, δὲν εἶναι κ' ἡ ἀληθινὴ ἐκδήλωση τοῦ τό-
που μας. Κάτου ἀπ' αὐτὴν, ὅπως κάτου ἀπὸ
τοὺς φωσφορισμοὺς τῶν τάφων, γίνεται κάποιος
ξυπνημα καὶ κάποια ἀνάπλαση. Εἶναι ἀληθινὰ
μικρὴ ἀκόμα καὶ δυσκολοξεχώριστη γιὰ τὸ
κάθε μάτι, ὅπως δυσκολοξεχώριστες ἦσαν οἱ
προσπάθειες ποῦ προηγήθηκαν στοῦ Λαζάρου
τὴν ἀνάσταση. Εἶνε ὁμως σημαντικὴ. Καὶ αὐτὴ
δὲν ὑποφέρει πλέον καλοπιάσματα καὶ παρη-
γορίες. Δὲ θέλει τὰ λιθανίσματα καὶ θαυμα-
στικά. Γιατὶ ξέρεῖ—ὅπως θὰ ξέρεῖ καὶ αὐτὸς
ἀν εἶναι ἀληθινὸς Ἴταλὸς—πῶς τίποτα δὲν θὰ
κέρδιζε ἡ πατρίδα του μὲ τοὺς Σκιπίωνες καὶ
τοὺς Βεργίλιους τῆς ἀν δὲν τύχενε σύγκαιρα
ἕνας Καβούρ καὶ τὸ πολιτικὸ συμφέρον Ναπο-
λέοντα τοῦ Γ'.

Καὶ ἄλλη μιὰ συμβουλὴ. Ἄν θελήσῃ πάλι
καμμιά φορὰ νὰ πατήσῃ τὰ κλασσικὰ μας χῶ-
ματα ν' ἀφίσῃ σπῆτι τοῦ τῆ φιλελληνικῆ ἀρ-
ματωσιά. Ἀλλάξαμε, — δόξα σοι ὁ Θεὸς —
καὶ τὸ πετσί μας ἀργάστηκε τόσο ποῦ νὰ μὴ
τὸ τρυποῦν τὰ βέλη τῶν καλοθελητῶν μας.
Ἄν ἀληθινὰ μᾶς ἀγαπᾷ, ν' ἀφίσῃ τοὺς προγό-
νους μας ἡσυχυς καὶ νὰ πάρῃ ἕνα βούνευρο
γιὰ μᾶς. Ἄν ἀνέβῃ πάλι στὸ βῆμα τοῦ «Παρ-
νασσοῦ» νὰ λιποθυμήσῃ ὄχι τρανολαλῶντας τὴ
σοφία τῶν ἀρχαίων — ποῦ κανεὶς ὡς τώρα δὲν
τὴν ἀμφισβήτησε. Νὰ σκυλιάσῃ λέγοντας τὶς
πομπές μας. Γιατὶ δὲ μᾶς χρειάζονται στὸ ἐξῆς
φιλέλληνες. Μισέλληνες θέλουμε. Ἦρθε και-
ρὸς ποῦ ὁ Σιλβεστρέλλη κι ὁ Φαλμεράγερ μᾶς
εἶναι χρησιμώτεροι κι ἀπ' αὐτὸν τὸ Θῆρσιο.
Δὲν εἴμαστε παιδιὰ, ὄχι. Εἴμαστε ἄντρες καὶ θέ-
λουμε ν' ἀκούμε τὴν ἀλήθειαν σὰν ἄντρες.
Στραβὰ πᾶμε, λοξὰ γυρνᾶμε, σερνόμαστε τῆς
κοιλιάς σὰ φεῖδια καὶ σὰν ἐρπετά. Πέστε το
νὰ σᾶς τὸ χεροκροτήσουμε. Τὶ μᾶς τσαμπου-
νάτε νυχτόημερα γιὰ τοὺς παλαιούς; Ἐκεῖνοι
πέρασαν καὶ πᾶνε. Πρόγονοί μας ἦσαν, δὲν
ἦσαν — τί μᾶς ὠφελῶν; Στάχτη στὰ μά-
τια μας ἔγειναν, χάσις καὶ μᾶς ἐκοίμησαν.
Βγάλτε τους, βγάλτε τους ἀπὸ πάνου μας.
Λύστε μας τὰ διαμαντένια δεσμάτα ἀφοῦ μόνον
μᾶς δὲν μπορούμε νὰ τὰ λύσουμε. Κάμετέ μας
νὰ νοιώσουμε τὸ Ἐγὼ μᾶς, ν' ἀκούσουμε τὴ
φωνή μας, νὰ αἰσθανθοῦμε τοὺς σπασμοὺς τῶν